

Ocena polletnega poslovanja

Gospodarske razmere v državi in republici so se v letošnjem letu še bolj zaostrele, kot so bile v preteklih letih. Stabilizacijski program, opredeljen v resoluciji o ekonomsko gospodarskem razvoju države, kakor tudi tekoči ukrepi SIVA, za učvrstitev gospodarstva ne dajejo željenih rezultatov, celo obratno, kriza v gospodarstvu in celotni družbi se še stopnjuje in dobiva neslutene dimenzije nerešenih problemov na področjih: inflacije, cenovnih odnosov, zunanjetrgovinske menjave in deviznega sistema, družbene produktivnosti dela, velikih izgub v gospodarstvu, v finančno monetarni politiki in politiki obrestnih mer, v novi delitvi celotnega prihodka, v zaostrenih ukrepih izplačevanja osebnih dohodkov, kar vpliva na realno zmanjšanje standarda delavcev, povečani nelikvidnosti gospodarstva, zmanjševanje akumulativne in reproduktivne sposobnosti gospodarstva, velikem zaostajanju v tehnološkem razvoju in še in še.

Tako akutne razmere v našem vsakdanjem življenju so imele vpliv in ga še bodo imele v prihodnosti tudi na poslovanje in delo v naši Predilnici.

Delavci v Predilnici niti niso občutili vse teže tako neugodnih gospodarskih gibanj v naši družbi, ker smo znali z našo poslovno

politiko pravočasno spoznavati probleme in jih s svojo aktivnostjo tudi uspešno reševati. Vsa skrb je bila posvečena oskrbi osnovnih surovin, bombaža in sintetike in zaradi tega ni prišlo do zastojev. Intenzivneje smo posvetili vso pozornost domačemu in tujemu

(Dalje na 2. strani)

V tej številki

- Ocena polletnega poslovanja
- Spremembe zakona o združenem delu
- Novosti na področju osebnih dohodkov v drugem polletju
- Solidnost in konkurenčnost odpira vrata povezovanju z drobnim gospodarstvom
- Pravna pomoč delavcem in občanom — ni potrebno po vsak pravni nasvet ali pomoč v Ljubljano — marsikaj lahko uredite tudi v Litiji
- Program dela delavskega sveta

22. julij — dan vstaje slovenskega naroda

Tega dne leta 1941 je rašiška četa v Tacnu pri Ljubljani izvedla prvo oboroženo akcijo proti okupatorju. S tem so se začele oborožene akcije slovenskih partizanov.

Cankarjev »narod hlapcev« se je zavedel svoje borbene moči in jo izpričeval v štiriletni borbi in končni zmagi. Prvič v novejši zgodovini je bilo slovenskemu narodu dano, da se bori zase, za svoje pravice, svojo domovino.

Nekatere dogodke iz preteklosti in preteklosti zgodovina predruža. Časovni odmik in čustvena nenavezanost nanje jim nadeneta večjo mero objektivnosti, nekatere resnice postanejo relativne.

Vendar temeljne resnice ostanejo in se zgodovina večno potrjuje in jih plemeniti.

Vsekakor je čas spreminjanja naroda iz naroda hlapcev v narod junakov, eden izmed takšnih.

A. K.

Ocena polletnega poslovanja

(Nadaljevanje s 1. strani)

trgu in doseženo proizvodnjo skoraj v celoti plasirali na tržišču. Politko cenovnih odnosov, glede na permanentno dražitev surovin in vseh ostalih stroškov, smo pravočasno reševali v okviru zakonskih določil. Tudi izplačevanje osebnih dohodkov, kljub zaostritvam interventnega zakona, smo kreirali v okviru naših predvidenih poslovnih uspehov in doseganja dohodka. Velika skrb in pozornost je bila posvečena doseganju proizvodnih nalog, zmanjševanju stroškov, izboljšanju kvalitete, povečani produktivnosti, saj smo se zavedali, da je višina osebnih dohodkov odvisna lahko

samo na osnovi boljšega dela in dobro vodene poslovne politike in učinkovite organiziranosti. Tudi na področju likvidnosti, naših obveznosti do domačih in tujih kreditov se iz meseca v mesec izboljšuje.

Učinki proizvodnje — dosežena rast, je seveda pogojena z novo investicijo in bi proizvodnja lahko bila znatno večja, v kolikor bi imeli na razpolago dovolj delovne sile in če ne bi znatno porastla odsotnost delavcev, in to predvsem zaradi povečanega bolniškega staleža od 11,8% na 14,8%, kar pomeni, da je bilo v letošnjem prvem polletju za preko 30 delavcev na dan več v bolniški kot v preteklem letu.

Dosežena proizvodnja:

PREDILNICA

	1986	1987	IND.
MIKANA PREJA:			
bombaž	1.303 t	1.344 t	103
stanična	185t	200 t	108
sintetika	1.305 t	1.239 t	95
SN (sido spun)	159 t	99 t	62
OE bombaž	511 t	703 t	136
OE sintetika	81 t	78 t	96

SKUPAJ: 3.544 t 3.663 t 103

ČESANA PREJA: 464 t 453 t 98

SKUPAJ: 4.008 t 4.116 t 103

SUKALNICA

	1986	1987	IND.
sukana	1.376 t	1.352 t	98
efektna	110 t	218 t	198

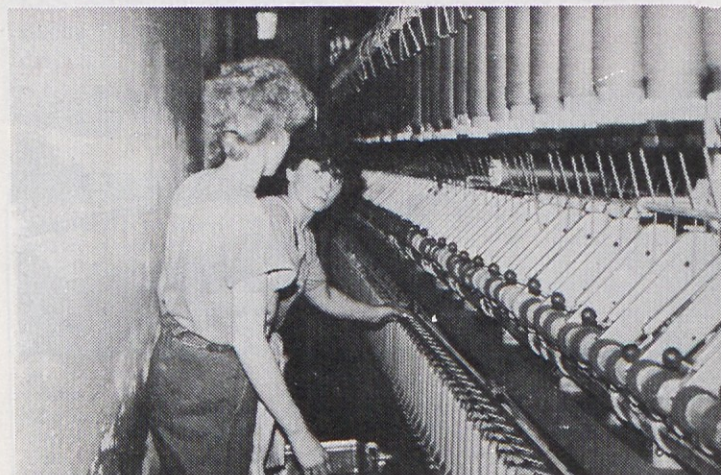
SKUPAJ: 1.486 t 1.570 t 105,6

previta preja 3.054 t 2.850 t 93,3

Iz podatkov je razvidno, da smo dosegli za 108 t večjo produkcijo preje kot leto poprej, oziroma povečanje za 3%. Sukane in

efektna preje za 84 t več — povečanje za 5,6% in previte preje za 204 t manj oz. za 6,7% manj.

Če upoštevamo, da je v letoš-

Smalke natikajo cevke za ponovno navijanje preje na prstančnem predilnem stroju.

Da, tudi fantje se vse bolj vključujejo v dela smalne kolone.

njem polletju bilo skupaj 4 delovnih dni manj in povečana bolniška za 3%, potem lahko rečemo, da so rezultati, doseženi v proizvodnji, zadovoljivi, niso pa doseženi planirani cilji, zato bo nujno, da v drugem polletju z odgovarjajočim asortimanom, večjo izkoriščenostjo strojnih zmogljivosti in boljšim izkoriščanjem delovnega časa in večjo tehnološko disciplino, zamujeno še lahko nadoknadimo.

K proizvodnim učinkom pa še en podatek, in sicer, da smo z novo reciklažno linijo prihranili 64 t bombaža, kar se neposredno

odraža v boljšem finančnem rezultatu.

Finančni rezultat

Zaradi velikih sprememb pri izračunu celotnega prihodka v letošnjem letu je težko podati približno točno prognozo primerljivosti letošnjega finančnega rezultata z lanskim. Ta bo definitivno znan ob izdelavi polletne bilance, vendar poznavajoč določene parametre nove delitve, realizacijo prodaje in predvidene stroške, bom podal tudi to oceno.

Predvideni poslovni rezultat

	v milij. din		
	1986	1987	IND.
celotni prihodek	5.164	9.700	188
amortizacija	329	850	258
porabljena sredstva	3.602	6.500	180
dohodek	1.561	3.250	208
OD	763	1.650	216
ostanek dohodka	302	600	200

Iz predvidene polletne ocene v primerjavi z lanskimi dosežki, ki so bili v prvem polletju lanskega leta boljši kot v drugem polletju, lahko ugotovimo, da bomo dosegli nominalno sorazmerno zelo dober finančni rezultat. K takšnemu rezultatu je vplivala povečana proizvodnja, dobra realizacija na domačem in tujem tržišču, pravočasno realizirani cenovni odnosi, ugodna struktura cen osnovnih surovin, intenzivna izterjava kupcev, izboljšana likvidnost, skratka v težkih ekonomskih razmerah obvladovana poslovna politika.

V drugem polletju lahko pričakujemo še težje gospodarske razmere in to predvsem na deviznem in tržnem področju, zato je prav, da se pravočasno zavemo, kaj moramo storiti, da ne bi prišlo do neljubih zapetljajev, zmanjševanja dohodka in s tem v zvezi tudi osebnih dohodkov, zato moramo:

- optimalizirati proizvodnjo
- bolje izkoriščati proizvodne zmogljivosti in povečati produktivnost dela,
- še nadalje izboljševati kva-

liteto vseh vrst preje, saj samo visokokvalitetna preja bo lahko našla tržišče,

— vso pozornost posvetiti zmanjšanju stroškov na vseh področjih,

— intenzivirati prodajo na domačem in tujem tržišču,

— pravočasno in kvalitetno nabaviti potrebne surovine in rezervne dele za normalno proizvodnjo,

— izboljšati likvidnost in s tem zmanjšati stroške za obresti,

— učvrstiti tehnološko in delovno disciplino.

Na koncu naj omenim, da dobri kot slabi rezultati ne pridejo sami od sebe, temveč so odraz sposobnosti ali nesposobnosti delavcev, delavnosti ali nedelavnosti, dobre ali slabe organiziranosti, učinkovite ali neučinkovite poslovne politike, zato želim, da bomo vsi in vsak na svojem delovnem mestu naredil maksimalno in kvalitetno opravil svoje delo, ker želimo, da bodo naši uspehi še boljši in v zadovoljstvo vseh nas.

Glavni direktor
Jože Mirtič

Fluktuacija delavcev v prvem polletju

Z letnim planom zaposlovanja za leto 1987 smo predvideli, da bi se število zaposlenih v naši delovni organizaciji povzpelo na povprečno 1066 delavcev. V šestmesečnem obdobju smo dosegli povprečno zaposlenost 1058 delavcev (669 žensk in 389 moških), kar ni bistveno manj od planirane. Kljub temu pa lahko v različnih člankih in prispevkih preberemo, da je v delovni organizaciji še vedno močno prisotno pomanjkanje delavcev. Vzrok je tudi v zelo visokem odstotku odsotnosti z dela (bolniški izostanki, rodniški dopust, redni dopust). Drugi, ne tako nepomembni vzrok manjše produkcije pa je gotovo tudi zaradi manjše produktivnosti novozaposlenih delavcev, ki v tako kratkem obdobju ne morejo doseči delovnih uspehov delavcev, ki so zapustili delovno organizacijo.

Z letnim načrtom zaposlovanja smo predvideli 60 novih oziroma nadomestnih zaposlitev. Kot nadomestne zaposlitve smo upoštevali le predvidene upokojitve. Ob polletju pa lahko ugotovimo, da se je samo v 6 mesecih zaposlilo že 73 novih delavcev (od tega se je 5 delavcev vrnilo iz JLA), delovno razmerje pa je prekinilo 58 delavcev. Fluktuacija za šestmesečno obdobje znaša 5,2% (lani v enakem obdobju 3,8%).

V obdobju od decembra 1986 do maja 1987 je odbor za delovna razmerja sklenil, da se sprejme na delo 83 delavcev, z delom v delovni organizaciji pa je pričelo le 68 delavcev (niso upoštewane vrnitve iz JLA). V največjih primerih se prosilci, ki so obveščeni o sprejemu in vabljeni na predhodni zdravniški pregled, ne zglasijo po napotnico. V nekaterih primerih pa je obratni zdravnik ugotovil, da delavci niso sposobni opravljati predlaganega dela (nezmožnost dela v ropotu, slab vid, nerazlikovanje barv in drugo).

Večina novosprejetih delavcev (91,7%) je bila ob sklenitvi delovnega razmerja razporejena na delo v neposredni proizvodnji, od tega 8 v predpredilnico in

Ali bodo še kadri za našo delovno organizacijo?

— pismeni sporazum — odpoved delavca	15 delavcev
— upokojitev	26 delavcev
— invalidska upokojitev	4 delavci
— prekinitev delovnega razmerja za	
— določen čas	4 delavci
— izjava delavca, da ne želi delati	3 delavci
— odhod v JLA	2 delavca
— disciplinska izključitev	2 delavca
— smrt	1 delavec
— prestajanje zaporne kazni	1 delavec.

mešalnico, 32 v predilnico, 20 v sukalnico, 3 v efekt sukalnico in 4 k remontnim skupinam.

75,8% vseh prenehanj beležimo v proizvodnem sektorju. Vzroki prenehanja delovnega razmerja so bili naslednji:

Kot že več let je tudi v letošnjem prvem polletju najpogostejši vzrok prenehanja delovnega razmerja upokojitev. Pričakujemo, da jih bo v drugi polovici leta bistveno manj.

Spremljamo tudi gibanje fluktuacije delavcev iz drugih republik ter fluktuacijo mladoletnih de-

lavcev. V prvem polletju je sklenilo delovno razmerje 32 delavcev iz drugih republik, delovno razmerje pa je prenehalo trem delavcem. Tako je bilo na dan 30. 6. 1987 v delovni organizaciji zaposlenih 165 delavcev iz drugih republik, kar predstavlja 15,6% od skupnega števila zaposlenih.

Ob koncu polletja je bilo v delovni organizaciji zaposlenih 70 mladoletnih delavcev. Med letom je delovno razmerje sklenilo 18 mladoletnikov, 5 mladoletnikom pa je delovno razmerje prenehalo.

V. B.

Prodaja v prvem polletju tega leta

V prvi polovici letošnjega leta smo prodali 4.052.942 kg različnih vrst preje. Prodaja je bila v primerjavi z enakim obdobjem količinsko večja za 22.232 kg. Vrednost prodane preje v letošnjem polletju znaša 9.632.328,222 din, kar je 92% več. Na hitrejšo rast vrednostnega obsega prodaje vpliva poleg rasti cen tudi asortiman naše prodaje.

Zaloge preje so se v primerjavi s stanjem konec lanskega leta povečale. Prodali smo torej nekoliko manj kot smo proizvedli. Kljub temu so zaloge preje konec junija bile nekoliko manjše kot v mesecu maju. Porast zalog ni zaskrbljujoč, še zlasti, če upoštevamo, da je del blaga (cca 30 t) pripravljenega za odpremo v izvoz in da so v mesecu juniju vsi naši kupci skušali zaradi ugotavljanja polletnega uspeha gospodarjenja pospešeno minimizirati zaloge, saj le-te bistveno vplivajo na poslovni uspeh. Pa tudi vpliv dopustov se je že rahlo kazal v juniju, saj so se nekateri kupci že pričeli pripravljati na kolektivne dopuste oz. zmanjšanje proizvodnje.

Pravna pomoč delavcem in občanom

Pretekli mesec so zbori občinske skupščine razpravljali o pravni pomoči v občini Litija, katere se lahko poslužujejo občani in delavci v združenem delu.

Ker marsikdo ni seznanjen z vsemi možnostmi in si po nepotrebnem dela stroške in pota v Ljubljano, se je sindikat zavzel, da delavce in občane o teh možnostih seznanimo, pa tudi za to, da se vse oblike pravne pomoči še nadalje širijo in izpopolnjujejo.

V pričujočem sestavku bomo na kratko povzeli vse omenjene možnosti.

Dvakrat mesečno zadeve v zvezi z nepravdnimi postopki rešuje na občini sodnik Temeljnega sodišča Ljubljana, pri njemu pa iščejo pravno pomoč občani tudi v drugih zadevah.

Vsako sredo nudi pravno pomoč v prostorih občinske uprave tudi odvetnik Ilc iz Ljubljane, ki (proti plačilu) ureja kazenske zadeve, stvarne pravne spore, sestavlja listine, ureja obligacijska razmerja, rodbinske zadeve in nepravdne postopke, nudi pa tudi brezplačno pravno pomoč občanom z manjšimi nasveti.

Enkrat mesečno je organizirana pravna pomoč pri občinskem sindikalnem svetu, ki jo nudi družbeni pravobranilec samoupravljanja v reševanju zadev s področja delovnih razmerij, urejanja stanovanjskih razmerij, razporejanja delavcev, disciplinskih postopkov, pa tudi s preventivnimi ukrepi in pomočjo pri sestavljanju samoupravnih splošnih aktov.

Brezplačno pravno pomoč za svoje člane pa organizira tudi občinski sindikalni svet in sicer jo zanj opravlja po pogodbi od letošnjega polletja dalje samostojna odvetnica Jolanda Konjar, in sicer dvakrat mesečno po dve uri, (prvo in četrto sredo v mesecu od 15. do 17. ure) v odvetniški pisarni na Cankarjevi c. 1 a.

Malo manj poznana, vendar po zakonu obvezna, je pravna pomoč ki jo dajejo v občini posamezni občinski upravni organi, v okviru strokovne usposobljenosti njihovih delavcev.

Kaj pa pravna pomoč v organizacijah združenega dela?

Po zakonu o pravni pomoči je potrebno delavcem zagotoviti pravno pomoč tudi v organizacijah združenega dela, ki jo povečini, tako kot v naši delovni organizaciji, nudijo v njih zaposleni pravniki. Pri tem gre za brezplačno pravno pomoč z dajanjem pravnih nasvetov in sestavljanjem vlog, ko delavci pred organi svoje DO uveljavljajo svoje, na podlagi dela pridobljene pravice. Upam, da za tovrstno pomoč delavci v tovarni vemo in se je tudi poslužujemo.

Kar zadeva pravne zadeve velja torej najprej poiskati cenejše možnosti pravnega svetovanja v bližini, saj stroški odsotnosti, poti v Ljubljano in odvetnikov navsezadnje niso zanemarljivi. Čeprav za zahtevnejše zadeve tudi brez njih in brez stroškov ne moremo.

M. Kralj

Na domačem trgu smo prodali 3.700 ton preje. Prodajo smo povečali predvsem našim največjim kupcem tako, da se je delež kupcev, ki jih razvrščamo v skupino A, v prodaji povečal za 2%.

Analiza prodaje po mesecu nam pokaže, da smo manj kot lani prodali v januarju in februarju, medtem ko je bila prodaja v naslednjih mesecih bistveno boljša.

Celotni izvoz je bil manjši kot lani v polletju za 43 ton. Na to je vplivalo dejstvo, da v letošnjem polletju nismo imeli skupnega izvoza, ki je lansko polletje znašal 205 t. Tako velikega izpada v celoti nismo uspeli nadoknaditi, čeprav smo zadnje mesece izvoz močno povečali, tako, da smo angažirali že skoraj vsa dovoljenja za izvoz dežele EGS, z velikim angažiranjem pa pridobili tudi dodatne količine, vendar ne zadostujejo za vse izvozne možnosti, ki jih imamo. Predvidevamo, da bomo do konca leta izvoz povečali na najmanj lankoletno raven.

Kljub tem dejstvom pa še nadalje ugotavljamo da se položaj na trgu zaostrojuje. Hkrati z manjšanjem kupne moči se povečuje ponudba na trgu in sicer zaradi povečanja domačih kapacitet, zmanjšanja izvoza in povečanja uvoza tekstilnih izdelkov. Ti faktorji bistveno vplivajo tudi na naš tržni položaj. Zato bomo morali še intenzivneje proučevati in spremljati potrebe naših kupcev.

Prav tako bomo morali tudi vnaprej dajati velik poudarek kvaliteti in še nadalje izboljševati kakovost naše preje.

V. Vuković

Še zadnje formalnosti in naša preja gre v svet, tokrat v Svitanit — Kamnik.

Ponovno o spremembah Zakona o združenem delu

Na predlog delavskega sveta objavljamo bolj podrobno spremembe in dopolnitve zakona o združenem delu. Zaradi obširnosti sprememb bomo podrobneje pregledali le poglavje o medsebojnih delovnih razmerjih delavcev v združenem delu.

Predlagane spremembe in dopolnitve naj bi predvsem zagotovile hitrejšo zaposlovanje predvsem mladih, kvalificiranih delavcev. Uredili se naj bi tudi pogoji za skrajševanje delovnega časa, seveda ob stalnem povečevanju dohodka na temelju večje produktivnosti dela. Spremembe naj bi tudi zaostriale odgovornost za izpolnjevanje delovnih obveznosti. Stalnost delovnega razmerja naj bi zakon zagotovil le tistim delavcem, ki vestno in kakovostno izpolnjujejo svoje delovne obveznosti.

168. člen določa, da lahko vsak, ki je izpolnil 15 let starosti in ki je zdrav, sklence delovno razmerje, izpolnjevati pa mora tudi pogoje, ki jih določajo delavci v delovni organizaciji.

V spremembah je predlagano, da lahko delavci določijo največ 2 stopnji strokovne izobrazbe za opravljanje določenih del oz. nalog. To načelo je v Sloveniji že uveljavljeno.

170. člen je spremenjen v toliko, da bo obvezno objavljati prosta dela in naloge v dnevem časopisu. Tako ne bo dovolj objaviti oglasa le na oglasni deski skupnosti za zaposlovanje. Sprememba 172. člena pa predvideva, da ima pri izbiri prednost kandidat z višjo stopnjo strokovne izobrazbe in da bo morala DO izbrati kandidata, če prijavljeni kandidat izpolnjuje pogoje razpisa.

Predvideva se tudi ureditev poskusnega dela, kar sedaj ni bilo urejeno v ZZD. Spremembe in dopolnitve predvidevajo, da poskusno delo lahko traja največ 6 mesecev.

Novost je tudi določba osklenitvi delovnega razmerja s pripravnikom oz. če pripravnik delovna organizacija ne zaposli, mora plačati ustrezna sredstva v skladu za odpiranje novih delovnih mest. Za Slovenijo to ne predstavlja novosti, saj je to že urejeno z republiškim zakonom.

177. člen sedaj določa razporejanje delavcev med trajanjem delovnega razmerja. Razporeditev se lahko opravi le na podlagi delovnih potreb in v skladu z merili, ki so bila določena v samoupravnem splošnem aktu. Novela zakona ne predvideva, da mora biti to urejeno s samoupravnim splošnim aktom, ampak bo lahko delavec razporejen že na podlagi ugotovljenih delovnih potreb. Druge spremembe za našo DO niso pomembne.

Pomemben predlog za spremembo pa je, da bi lahko direktor ali delavci s posebnimi pooblastili ob pogojih, ki bi bili določeni v samoupravnem splošnem aktu, odločali:

- 1) o začasnem razporejanju delavcev
- 2) o delu prek polnega delovnega časa
- 3) o plačanih odsotnostih z dela
- 4) izrekli disciplinske ukrepe za lažje kršitve delovne obveznosti
- 5) odločali o začasnem suspenzu
- 6) dajali mnenja o delovnem prispevku pri delitvi sredstev za osebne dohodke.

Novosti so tudi predvidene glede trajanja delovnega časa in to predvsem pri krajšem delovnem času od 42 ur na teden. Predlog predvideva, da skrajšani delovni čas ne bi smel biti krajši od 36 ur na teden. Ni pa predvideno, da bi se delovni čas na splošno skrajšal od 42 ur na 40 ur tedensko. Predlog tudi opušta določanje obveznega 5-dnevnega delovnega tedna. To sedaj prepušča samoupravnim splošnim aktom.

187. člen določa, da ima delavec v delovnem razmerju, ki opravlja dela in naloge krajši delovni čas, pravico skleniti delovno razmerje tudi v večih delovnih organizacijah in tako doseči polni delovni čas. Izjemoma pa lahko po sedanjih ureditvi delavec, ki je sklenil delovno razmerje s polnim delovnim časom, ob posebnih pogojih združuje delo tudi v drugi delovni organizaciji in sicer največ do tretjine

delovnega časa. Spremembe in dopolnitve pa predvidevajo, da delavec ne more skleniti delovnega razmerja tudi v drugi delovni organizaciji, če je že zaposlen za polni delovni čas. To bo lahko storil le v primerih in pod pogoji, ki jih bo določil zakon.

V 190. členu ZZD je opredeljena pravica in dolžnost delovnih ljudi da ustvarjajo take pogoje in storijo take varnostne ukrepe pri delu, da je zagotovljeno njihovo zdravje in osebna varnost. Spremembe predvidevajo, da pristojni zvezni organ predpiše varnostne ukrepe, kadar so le-ti pomembni za vso državo. Ukrepe za ohranitev in izboljšanje človeškega okolja pa predpiše pristojni zvezni organ v primerih in pod pogoji, ki jih določa zakon.

194. člen sedaj predpisuje, da se s samoupravnim splošnim aktom urejajo tudi kršitve delovnih obveznosti. Zakon ločuje hujše kršitve in lažje kršitve delovnih obveznosti. Novost je tudi ta, da je med hujšo kršitvijo delovne obveznosti opredeljena tudi uporaba družbenih sredstev v nasprotju z njihovim namenom oz. nezakonita in nesmotrna uporaba le-teh in če zaradi tega pooblaščen delavec ne sproži disciplinskega postopka.

196. člen določa, kdaj se sme izreči denarna kazen. Spremembe predlagajo bistveno novost in to da sami delavci v samoupravnih splošnih aktih določijo kršitve delovne obveznosti, za katere se izreče disciplinski ukrep denarne kazni. Po sedanjih ureditvi zakon predpisuje, za katere kršitve se lahko izreče denarna kazen.

170. člen določa, za katere hujše kršitve delovne obveznosti se sme izreči disciplinski ukrep prenehanje delovnega razmerja in za katere hujše kršitve delovne obveznosti se izreče disciplinski ukrep prenehanje delovnega razmerja. Predlagana sprememba pa je v tem, da je obvezen izrek disciplinskega ukrepa prenehanje delovnega razmerja v primeru, ko delavec neopravičeno izostane z dela (najmanj 5 dni oz. 7 dni v dvanajstih mesecih) in v primerih ki naj bi jih natančneje določal samoupravni splošni akt. Nadaljnja novost je tudi ta, da se ne sme izreči pogojni disciplinski ukrep, kadar zakon predpisuje obvezno prenehanje delovnega razmerja. Spremembe in dopolnitve tudi opuščajo da mora biti v disciplinski komisiji zunanji član. Novost je tudi ta, da mora pristojni organ delovne organizacije obvezno začeti postopek za razrešitev delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, direktorja, če v določenem roku ne vložijo zahteve za začetek disciplinskega postopka. V disciplinskem postopku so tudi predlagani skrajšani roki za ugovor in to namesto 30 dni, 15 dni, ko gre za sodno varstvo.

Tudi pri odškodninski odgovornosti je nekaj sprememb. Novost je pri določanju pavšalne odškodnine, ki jo povzroči delavec. Opušča se pogoj, da mora škoda vplivati na delovni proces in izpolnjevanje obveznosti, kar pomeni, da se lahko ta oblika določi sedaj v vsakem primeru. V dosedanji ureditvi je morala delovna organizacija tožiti delavca, če ta ni hotel povrniti škode. Z novo ureditvijo pa se predvideva, da mora delavec začeti postopek pred sodiščem, če noče povrniti škode.

Delavski svet mora sprejeti sklep o prenehanju delovnega razmerja delavcem, ki so s svojim neodgovornim odnosom povzročili, da je delovna organizacija zašla v ekonomske težave. Prav tako je predvideno prenehanje delovnega razmerja tistim delavcem, ki niso sposobni opravljati zaupanih del in nalog ali pa da trajneje ne dosega delovnih rezultatov. Delovno razmerje jim preneha v tem primeru, če odklonijo ponujeno delo oz. naloge.

Novost je tudi pri izpolnjevanju pogojev za osebno pokojnino. Predvideno je, da delavcu preneha delovno razmerje, ko dopolni 65 let za moškega, za ženske pa ko dopolni starost 60 let.

Tudi pri varstvu pravic je predviden skrajšani rok za vložitev zahtevka za varstvo pravic za sodno varstvo in sicer s 30 na 15 dni.

A. P.

Novosti, ki jih prinašajo spremembe in dopolnitve Družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih za samoupravno urejanje odnosov pri pridobivanju in delitvi dohodka v SR Sloveniji

Z zveznim dogovorom usklajen republiški družbeni dogovor prinaša nekatere novosti, katerih cilj je dograditev sistema razporejanja dohodka v odvisnosti od doseženih rezultatov.

S sprejetimi spremembami in dopolnitvami bomo morali uskladiti tudi naše planske in samoupravne splošne akte, ki urejajo delitev čistega dohodka ter sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. Uskladitev zahteva tudi intervencijski zakon zaradi prehoda od izplačevanja osebnih dohodkov po zakonu, na izplačevanje po samoupravnem splošnem aktu in zakon o celotnem prihodku in dohodku zaradi delitve osebnih dohodkov na dva dela.

Bruto osebne dohodke bomo delili na podlagi:

- rezultatov živega dela delavcev, ki se bodo ugotavljali in delili kot akontacija OD v mesecih med dvema obračunskima obdobjema, glede na planirane in dosežene rezultate poslovanja delovne organizacije. Pri določanju osnov in meril za delitev bruto osebnih dohodkov na podlagi živega dela, bomo upoštevali tudi skupno izhodišče za zahtevnost del in nalog in delovno dobo,

ter

- rezultatov upravljanja in gospodarjenja z družbenimi sredstvi kot minulim delom.

Ta del osebnih dohodkov bomo oblikovali po periodičnih obračunih.

V Sloveniji smo sprejeli poleg družbenega dogovora o delitvi dohodka tudi tako imenovane letne usmeritve za uresničevanje določil družbenega dogovora in metodologijo za izvajanje usmeritev družbenega dogovora.

V skladu z družbenim dogovorom je v občini oblikovan odbor za spremljanje izvajanja tega dogovora, ki bo ocenjeval skladnost planskih in drugih samoupravnih aktov z družbenim dogovorom. To pomeni, da za organizacije združenega dela, ki pridobijo pozitivno mnenje občinskega odbora, prenehajo veljati določbe zveznega interventnega zakona o osebnih dohodkih. Z uskladitvijo planskih aktov delovne organizacije lahko izplačujejo osebne dohodke na osnovi živega dela (1. del), osebne dohodke na

podlagi rezultatov gospodarjenja z družbenimi sredstvi (2. del) pa šele po uskladitvi samoupravnih aktov. V planskem aktu je potrebno določiti:

- način ugotavljanja uspešnosti;
- način oblikovanja sredstev za bruto osebne dohodke in sredstva skupne porabe,

- delitev sredstev za bruto osebne dohodke na del osebnega dohodka za živo delo in del za gospodarjenje.

Organizacija združenega dela ugotovi »doseženo raven gospodarjenja z družbenimi sredstvi« tako, da primerja čisti dohodek s seštevkom: zmnožka povprečnega bruto osebnega dohodka na delavca v gospodarstvu Slovenije; faktorja odstopanja povprečnega osebnega dohodka glede na dejavnost in števila delavcev; zmnožka povprečne skupne porabe na delavca v gospodarstvu Slovenije in števila delavcev, zmnožka akumulacijske stopnje v dejavnosti in povprečno uporabljenih poslovnih sredstev v delovni organizaciji.

V samoupravnem splošnem aktu, ki ureja delitev čistega dohodka na osebne dohodke in skupno porabo pa je potrebno s sprejetimi spremembami uskladiti predvsem:

- pravilo za ravnanje pri planiranju in razporejanju dohodka in čistega dohodka,

- osnove za razporejanje dohodka in čistega dohodka za bruto osebne dohodke in akumulacijo v sorazmerju z doseženo uspešnostjo,

- merila za količino in kakovost dela poslovnih in vodilnih delavcev, ki naj določajo predvsem odvisnost od rezultatov upravljanja in gospodarjenja z družbenimi sredstvi (uresničevanje sprejetih programov, investicijskih naložb idr.).

Z določili zveznega in republiškega družbenega dogovora je potrebno uskladiti tudi pravilnik o materialnih stroških (dnevnic, kilometrina, terenski dodatek, stroški prihoda na delo).

A. Povše

Program dela delavskega sveta za drugo polletje 1987

GOSPODARJENJE

- Obravnava in sprejem polletnega in devetmesečnega obračuna poslovanja DO ter uresničevanja planskih nalog in usklajenosti razporeditve dohodka in OD z določili Družbenega dogovora o dohodku
- Sprejem letnega plana delovne organizacije za l. 1988
- Spremljanje cenovne problematike in event. oblikovanje novih cen preje
- Problematika reklamacij in event. bonifikacijski odpisi
- Spremljanje likvidnostne situacije delovne organizacije in soglasja k najemanju kreditov
- inventivna dejavnost

SAMOUPRAVNI SPLOŠNI AKTI

- dopolnitve samoupravnih splošnih aktov za razporejanje dohodka in delitev osebnih dohodkov z določili Družbenega dogovora o dohodku SR Slovenije
- dopolnitev Pravilnika o materialnih stroških z določili DD o dohodku SR Slovenije
- dopolnitev statuta DO in
- dopolnitev pravilnika o delovnih razmerjih z določili zakona o sanaciji in prenehanju organizacij združenega dela

POROČILA

- o opravljenem nadurnem delu v prvem polletju 1987
- o službenih potovanjih v tujini

- ocena varnostnopolitičnih razmer v DO in ažuriranje varnostnega načrta DO

SODELOVANJE Z DELEGACIJAMI

- obravnava gradiv (v sodelovanju z izvršilnim odborom in odborom za stanovanjska vprašanja) za skupščine SIS materialne proizvodnje
- obravnava letnih programov SIS materialne proizvodnje in družbenih dejavnosti, ter resolucije občine Litija za l. 1988
- po potrebi sodelovanje z delegacijami za sprejem načelnih stališč do posameznih pomembnejših vprašanj, o katerih bodo sklepale občinska skupščina oz. skupščine SIS

OSTALA PROBLEMATIKA

- obravnava predlogov za službena potovanja v tujino
- razpis del in nalog direktorja proizvodnega sektorja in izbira
- predlog za nadaljnjo uvedbo nočnega dela za žene v letu 1988 ter poročilo o izvajanju pogojev, pod katerimi se to delo uvaja
- svečana seja DS ob tovarniškem prazniku (s podelitvijo jubilejnih ur delavcem za 20-letno delovno dobo v PL)
- event. obravnava zahtevkov za varstvo pravic delavcev na sklepe odborov in komisij
- event. imenovanja delegatov
- Razpis volitev DS, odbora SDK in disciplinske komisije ob izteku mandata (v mesecu novembru)
- konstituiranje novega DS in njegovih organov

Predsednica DS:
Vera Bric

Povezovanje z drobnim gospodarstvom

Drobno gospodarstvo, bodisi v družbenem ali zasebnem sektorju, je v razvojnih načrtih slovenskega in jugoslovanskega gospodarstva za to srednjeročno obdobje in dalje zapisano malodane z veliko začetnico. Še posebej v zasebnem sektorju, kjer naj bi ga občani razvijali z lastnimi sredstvi, s sodelovanjem bank, pa tudi v kooperaciji z združenim delom. Seveda pa stoji na poti k hitrejšemu razcvetu te dejavnosti še vedno dosti ovir in premalo spodbudnih pogojev.

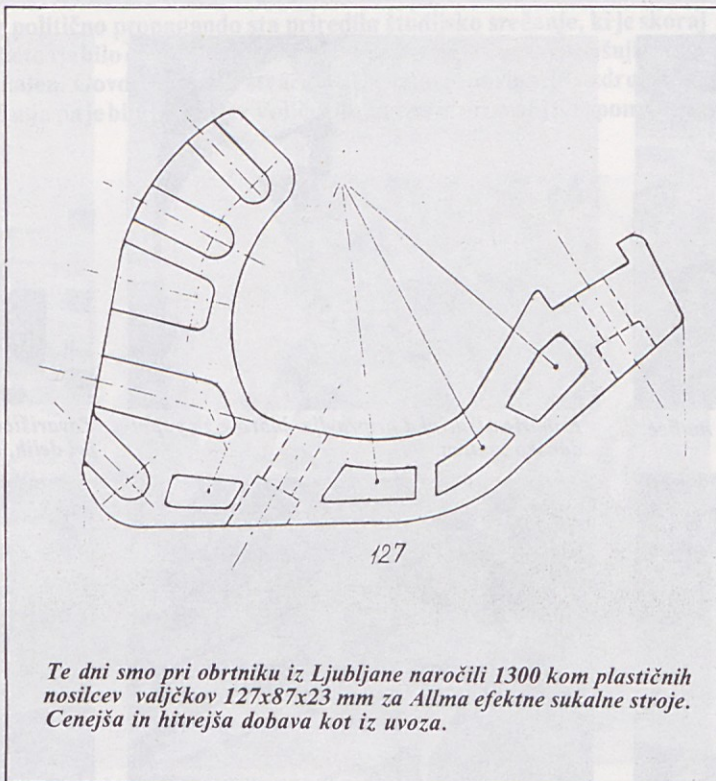
Kakšno je stanje in kako poteka uresničevanje začrtanega razvoja samostojnega osebnega dela, kot obrt zadnje čase imenujemo, za območje naše občine pretekli mesec analizirali zbori občinske skupščine.

Podatki, da je bilo v preteklem letu v litijski občini na novo ustanovljenih 40 obratovalnic samostojnih obrtnikov (leta 1985 le 25) — skupaj je bilo lani 246 redno zaposlenih v obrti — kažejo na postopen razvoj drobnega gospodarstva tudi v naši občini. Vendar pa struktura same dejavnosti še ni ugodna, saj je največ zanimanja in tudi največ obrtnikov še vedno v avtoprevozništvu, premalo pa proizvodne in storitvene obrti, s premalo zaposlenimi delavci pri nosilcih dejavnosti. Nizka pa je tudi kvalifikacijska struktura zaposlenih delavcev.

Zbori občinske skupščine so ocenili, da je ena najpomembnejših nalog v nadaljnjem razvoju pridobivanje prostorov za deficitarne storitvene dejavnosti v Litiji in Šmartnem, in prav tako za gradnjo ostalih obratovalnic. Spodbuditi bo potrebno organizacije združenega dela k večjemu in načrtnemu vključevanju samostojnega osebnega dela v njihovo dejavnost in tovrstna obrt naj bi imela v bodoče prednostni razvoj. Razvoj pa naj bi po svoje spodbujevale tudi krajevne skupnosti, banke, družbenopolitične organizacije, pa tudi izvršni svet občine z ustreznimi davčno politiko.

Ob prebiranju ugotovitev o stanju, možnosti in ciljih bodočega razvoja, najbrž tudi predilniški delavci pomislimo, kako se naša delovna organizacija povezuje z drobnim gospodarstvom. Ker poteka največ povezav obrtnikov z našim sektorjem vzdrževanja, smo tem povprašali njegovega direktorja Darko Primožiča.

O tem, kako ocenjuje dosedanje povezovanje z obrtniki oz. drobnim gospodarstvom je povedal, da je sodelovanja kar precej in se še nadalje širi, saj so nekateri obrtniki v našem poslovanju kar nepogrešljivi. Seveda je najbolj priročno sodelovanje z obrtniki iz domače občine, vendar vse dejavnosti, ki jih naša tovarna potrebuje tu niso razvite, zato se po-

Te dni smo pri obrtniku iz Ljubljane naročili 1300 kom plastičnih nosilcev valjčkov 127x87x23 mm za Allma efektne sukalne stroje. Cenejša in hitrejša dobava kot iz uvoza.

vezujemo tudi širše.

Naštel je nekaj obrtnikov iz litijskega območja, s katerimi že dalj časa uspešno sodelujemo, kot so:

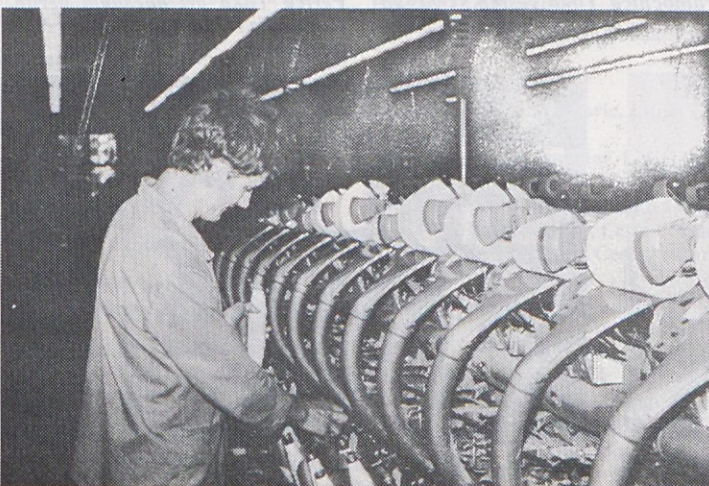
pleskarstvo Štrus, kleparstvo Kajtna, inštalacije centralnih kurjav in drugih inštalacij Molka, Breskvar za telefonski servis, Dobravec za dimnikarske usluge. V novejšem času pa sodelujemo tudi z obrtniki Štefrletom za izdelavo vijakov, Dobravcem za usluge struženja, Kastelicem za popravilo gum vilicarjev, Muzgatom za previjanje elektromotorjev, s Hauptmanom za galvanske obdelave, občasno pa tudi z drugimi. Ob tem ni navedel obrtnikov s področja tiskarstva in računalništva, s katerimi ostali naši sektorji prav tako uspešno sodelujejo.

Prav tako pa sodelujemo tudi z drobnim gospodarstvom družbe-

nega sektorja, kot sta strojni obrat Gradmetala in Mizarstvom, Litija.

Darko Primožič je navedel primer obrtnika Avgusta Kajtna iz Litije, ki je poleg ostale kleparске dejavnosti, posebej za našo delovno organizacijo, vključil v svoj program tudi rešetke za mikalnike in aluminijaste posode, pri obojem gre za kvalitetno nadomestilo dražjega industrijskega izdelka oziroma uvoza. Tovrstna izdelka je uspešno ponudil tudi drugim tekstilnim tovarnam v državi. Pripravlja pa se na izdelavo vozička za flajerske navitke s pomičnim dnom, kot nadomestilo uvoza.

Vendar pa Darko Primožič za sodelovanje z obrtniki postavlja

Pri posluževanju previjalnega avtomata SAVIO

dva bistvena pogoja: solidnost v kvaliteti in dogovorjenih rokih, ter konkurenčnost. Oboje pri svojem delu dosledno uveljavlja in tudi preverja z vzporednimi ponudbami. Smatra, da sta oba pogoja v gibčnem in zaradi manjše režije cenejšem drobnem gospodarstvu uresničljiva in v tem je njihova prednost. Vedno pa je pripravljen na sodelovanje z obrtniki pri iskanju najboljših rešitev.

O tem, kakšne so možnosti za nadaljnji razvoj teh odnosov oziroma za kooperacijsko sodelovanje pa ocenjuje, da bodo za naše poslovanje tudi v bodoče najbolj primerni pogodbeni odnosi z obrtniki. Predvsem bi potrebovali še usluge drobnega gospodarstva za strojna dela, in to za zahtevnejše maloserijske proizvode s preciznimi stroji in znanjem, s čimer bi pokrivali premajhne zmogljivosti lastnih delavnic in nadomeščali uvoz rezervnih delov. Nadalje bi potrebovali usluge livarjev za vlivanje aluminijastega in litega železa ter brušenje, orodjarjev za izdelavo raznih orodij, pa plastikarja za specialna naročila in občasno usluge za manjša gradbena dela. Sicer so to potrebe za manjše serije izdelkov ali storitve, ki pa jih je z malo podjetnosti mogoče plasirati tudi v druge tovarne z enako opremo kot je naša. Sedaj se za tovrstne usluge poslužujemo obratovalnic v Ljubljani, lahko pa bi zaživele tudi v litijski občini s prilagajanjem programa našim organizacijam združenega dela.

Ne potrebujemo pa samo sodelovanja s proizvodnimi zasebnimi obratovalnicami. Dobrodošle bi bile tudi servisne usluge, na primer za vzdrževanje plinskih štedilnikov in kotlov, kar litijskim uporabnikom sedaj opravlja ljubljanska Plinarna, nadalje za servis vilicarjev, pa servisi za dvigala, popravila ur, požarnih javljalnikov in drugega.

Na koncu smo Darko Primožiča povprašali, kakšne so možnosti za event. svolaganje delovne organizacije v zasebne obratovalnice, za katere bi bila Predilnica posebej zainteresirana.

Meni, da bodo za večino materialnih pogojev za ustanavljanje obratovalnic tudi v bodoče morali poskrbeti zasebni obrtniki sami, v sodelovanju z bankami. Mogoče bi bila edino za livarstvo Predilnica toliko zainteresirana, da bi se ji sovlaganje tudi izplačalo.

Ce torej pogledamo z zornega kota naše delovne organizacije, lahko rečeno, da je v svojo dejavnost že doslej kar obsežno vključevala tudi drobnim gospodarstvom. Možnosti pa so tudi za vnaprej dokaj široko odprte. Seveda bolj za prodorne in podjetne obrtnike, ki so se pripravljene povezovati z združenim delom s kvalitetnimi izdelki in uslugami, znanjem in dobro opremljenostjo njihovih obratovalnic.

M. Kralj

OBRAT DRUŽBENE PREHRANE SKOZI OBJEKTIV

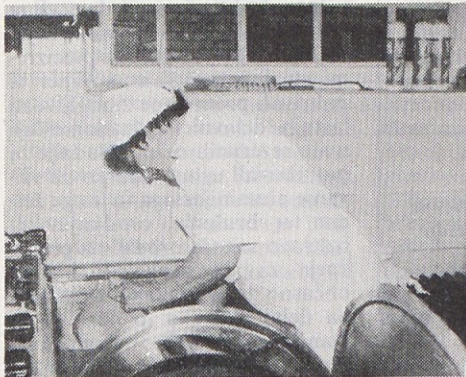
Kuhar Boris pri prevzemu popoldanske malice.

Kuharica Darinka pripravlja dobrote za popoldansko malico.

Tovarišica Ani nadomešča odsotnega Slavka pri delih, ki pa so bolj primerna za moške roke.

Tovarišica Štefka pri vsakodnevem ročnem pomivanju črne posode.

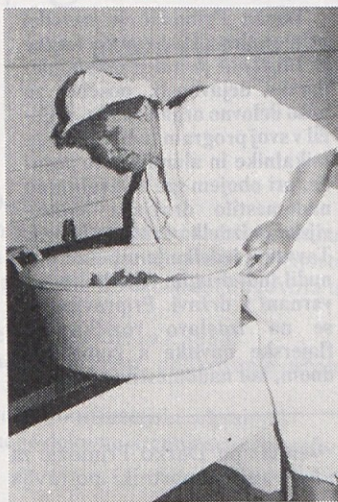
Tovarišica Marjana Remec tako kot vsako leto, tudi letos uspešno zamenjuje odsotnega upravnika.

Kuharica Fani in pomočnica Marija pri strojnem lupljenju krompirja.

Kuharica Marija pri pripravi tople dopoldanske malice.

Pomočnica Tilka vestno skrbi, da bo solata zadostno oprana in čista.

Perica Tilka pri obešanju perila. Prizadeva si, da je le-to vedno čisto in zlikano.

Točajki Štefka in Olga skrbita, da gosti še posebno v teh vročih dneh niso žejni in lačni.

Naša upokojenca tov. Mirko in Andrej že kar dobrih 30 let prihajata na kosilo v menzo. Z njima pa kosi redno tudi tovariš Pavle.

Točajki Jožica in Martina prav tako skrbita, da so gosti s postrežbo zadovoljni. Med njima je na posnetku tov. Marjana.

Nekoliko širši pogled na kuhinjo.

Študijsko srečanje novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu

Center za razvijanje obveščanja v združenem delu pri Delavski enotnosti in dolenski aktiv sekcije novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu pri Društvu novinarjev Slovenije v sodelovanju z odborom RS ZSS za obveščanje in politično propagando sta priredila študijsko srečanje, ki je skoraj vsako leto v drugem kraju Slovenije. Letos je bilo na Otočcu. Program, v primerjavi z nekaj prejšnjih let ni bi prenatrpan, bil pa je zanimiv, aktualen. Govorilo se je o stvareh, ki za mnoge novinarje v združenem delu niso rešene. Posebnost tega srečanja pa je bila podelitev Voljčevih nagrad in priznanj ter spominskih priznanj.

Dobitniki spominskih Voljčevih priznanj.

Za poimenovanje nagrad in priznanj delavcem, ki v združenem delu bistveno prispevajo k razvijanju obveščanja, po novinarju Delavske enotnosti Janezu Voljču so se odločili, ker je v petintridesetih letih svojega bogatega novinarskega ustvarjanja spodbudil k novinarskemu delu desetine danes uspešnih mojstrov peresa in ker se je vsekoli trudil vplivati kot mentor

v pisanju z jezikom, ki je delavstvu razumljiv in blizu.

Janez Voljč je prejel za svoje odmevno novinarsko delo pet nagrad Tomšičevega sklada ter bil predlagan v letu 1985, v katerem se je končala njegova življenjska pot za Tomšičevo nagrado za življenjsko delo. Poleg tega je prejel za svoj novinarski opus dve državni odlikovanji in Zlati znak Zveze sindikatov Slovenije.

Poškodbe v juniju

V mesecu juniju smo beležili skok poškodb pri delu navzgor. Bilo je kar 10 poškodb, vendar je treba reči, da nobena od njih ni bila težja. Skupno imamo še vedno manj poškodb kot v istem času lani (za 7).

Pri odbiranju bale je Franc Cerarski očil z ene bale na drugo, pri tem pa je z nogo dotaknil ob jekleno žico in si jo poškodoval.

Ko je šla po stopnicah, je Saša Povirk padla in si poškodovala hrbtenico.

Pri čiščenju lesenih cilindričnih cevok se je Nihada Memić z nožem urezala v dlan leve roke.

Janez Avbelj se je poškodoval, ko je stal na lestvi, katero je imel prislonjeno ob razdelilcu v čistilnici bombaža. Nenadoma je lestev zdrsnila, delavec se je ujel ob rob stroja, vendar je z nogami udaril ob nosilec in si jih poškodoval.

Ko je Franc Sebanc uravnaval skrivljeni vodilec flajerskega krila, se je le-ta zlomil in ga urezal v dlan leve roke.

Med odpiranjem bal je Miran Potisek z nogo zadela ob obročno pločevino in si poškodoval gleženj desne noge.

Pri jemanju flajerskega navitka s stojala prstančnega predilnega stroja je Olgii Dolganoč spodrsnilo in je padla ter z zapetjem desne roke udarila ob ogrodje sosednjega stroja in si ga poškodovala.

Ko je Milica Branković premikala voziček za predprejo, je s palcem leve roke zadela ob rob odprtih vrat dvigal in si ga poškodovala.

Pri iskanju enojne niti na navitku dvojilke je Silvi Povšnar nit potegnilo med navijalni valj in navitek, le-ta pa ji je stisnila kazalec desne roke ob ogrodje stroja.

Božidar Vidergar se je peljal z motornim kolesom v službo. V križišču je voznik z osebnim avtomobilom izsilil prednost in ga podrl. Pri padcu si je poškodoval roke in nogo.

Komentar:

Veliki večini zgoraj opisanim poškodbam, ki se lahko izognite, če bi npr.:

— previdnejše premikali transportna sredstva ter previdneje hodili po balah ali stopnicah

— zagotovili, da so lestve tako prislonjene, da so zavarovane proti drsenju

— dosledno uporabljali zaščitno obutev pri odpiranju bal itd.

V porastu so poškodbe mlajših delavcev oz. delavcev s krajšim delovnim stažem v DO. Neposredni vodje morajo zagotoviti, da so ti delavci temeljito seznanjeni tako z delom, kot tudi z varnostnimi ukrepi in predpisi. Tudi red v oddelkih zmanjšuje nevarnost poškodb, predvsem pri transportu.

Andrej Krhlikar

Voljčeve nagrade za dosežke na področju obveščanja v združenem delu v letu 1986 so prejeli:

Slavko Knafelj, Elan, Begunje na Gorenjskem, Marjan Kolar, Železarna Ravne na Koroškem, Bojan Sinič, Metalna Maribor, Jasna Šinkovec, Industrija motornih vozil Novo mesto, Vili Vyhibal, Hmezad Žalec.

Voljčeva priznanja

Voljčeva priznanja za dosežke na področju obveščanja v združenem delu v letu 1986 so prejeli: Marjan Bolhar, Helios Domžale; Boris Jalovec, Kokra Kranj; Slavko Klančičar, GG Novo mesto; tozd Gozdarstvo Podturn; Tomo Perlič, Tovarna avtomobilov Maribor; Gordana Petek-Ivandič, Združene ppt organizacije Slovenije, Ljubljana; Iztok Radin, Cimos Koper; Jožica Umek, Steklarna Sijaj Hrastnik.

Delavska enotnost se je ob ustanovitvi Voljčevih nagrad in priznanj za dosežke na področju obveščanja v združenem delu odločila, da vsako leto — dokler bodo za to utemeljeni predlogi — podeli tudi spominska Voljčeva priznanja začetnikom organiziranega obveščanja delavcev v delovnih organizacijah pri nas. Letos so taka priznanja prejeli: Vladka Bidovec, Lojze Cepuš, Jože Gerhart, Pepca Jež, Slava Kovač, Danilo Kovačič, Bogomil Lilija, Peter Likar, Milan Poljšak, Branko Pungartnik, Stane Tušar, Zlatko Šentjirc in dr. Branko Vrčon. M. M.

Prišli — odšli v juniju

Prišli:

- 1. 6. 1987 Milka Čulibrk, Trg na Stavbah 13, Litija, predilnica rezerva;
- 15. 6. 1987 Sonja Potočnik, Vače 30, sukalnica rezerva;
- 15. 6. 1987 Miran Bizjak, Gabrovka, Kamni vrh 5, predilnica rezerva;
- 18. 6. 1987 Silva Orož, Gabrovka, Nova gora 5, počitniški dom Novigrad;
- 22. 6. 1987 Senada Husanović, Trbovlje, Trg Svobode 1, predilnica rezerva;
- 23. 6. 1987 Anica Sever, Šmartno, Lupinica 3, čistilna kolona sukalnice;
- 23. 6. 1987 Marinka Prime, Polšnik, Dolgo brdo 4, čistilna kolona sukalnice;
- 23. 6. 1987 Fatima Džombić, Zagorje, Okrogarjeva 22, sukalnica rezerva;
- 27. 6. 1987 Simona Cvet, Ljubljana, Rašiška ulica 1, počitniški dom Novigrad;
- 27. 6. 1987 Karmen Cvet, Ljubljana, Rašiška ulica 1, počitniški dom Novigrad;
- 27. 6. 1987 Irena Polanc, Spodnji Hotič 29, Litija, počitniški dom Novigrad;

Odšli:

Prekinitev delovnega razmerja za določen čas:

- 17. 4. 1987 Vladimir Kunst, Ribče 18, predilnica rezerva;

Izključitev:

- 30. 5. 1987 Zineta Smajić, Zagorje, Okrogarjeva 12, predilnica bombaža 3. izmena;

Pismeni sporazum:

- 30. 6. 1987 Milka Preskar, Brodarska 14, Litija, sukalnica 3. izmena;

Upokojitev:

- 7. 6. 1987 Franc Mahkovic, Litija, Cesta komandanta Staneta 14, sukalnica 2. izmena;
- 8. 6. 1987 Marija Komotar, Litija, Prvomajska 2, splošni sektor;
- 9. 6. 1987 Jožefa Povirk, Spodnji Hotič 22, zbiralnica cevok;
- 28. 6. 1987 Ivan Krivec, Lupinica 14, Šmartno, sukalnica 3. izmena;
- 28. 6. 1987 Edvard Pintar, Cesta komandanta Staneta 1, splošno vzdrževanje;
- 28. 6. 1987 Mirko Bučar, Cesta komandanta Staneta 1, vzdrževanje čistilnice in mikalnice;
- 28. 6. 1987 Bogomir Pintar, Partizanska pot 56, Litija, transport;
- 28. 6. 1987 Marija Marzidovšek, Zgornji Log 14, Litija, sukalnica rezerva;

Invalidska upokojitev:

- 12. 6. 1987 Jože Merčon, Grbinska cesta 35, Litija, splošni sektor;
- V delovni organizaciji je bilo na dan 30. 6. 1987 zaposlenih 1058 delavcev. Od tega 675 žensk in 383 moških.
- Od skupnega števila zaposlenih je 70 mladoletnih oseb.

J. Zupančič

Obiskali smo predilnice v Italiji

13. aprila je skupina strokovnih delavcev naše tovarne obiskala dve italijanski predilnici. Namen obiska je bil dobiti vpogled v tehnološko in organizacijsko strukturo in pridobljena spoznanja primerjati z razmerami v naši predilnici. Posredujemo nekaj splošnih informacij o tem obisku, za katere menimo, da so zanimivi za širši krog bralcev.

Prva, predilnica v Udinah je specializirana za predelavo odpadkov in slabih kvalitet bombaža. Proizvaja OE prejo slabše kvalitete, zaradi specifične proizvodnje ni možnih primerjav z nami, zato na tem mestu o njej ne bom pisal. Kot zanimivost naj omenim, da uporabljajo za embaliranje paletni sistem z »strech« folijo. Enak sistem razvijamo tudi pri

nas in ga bomo uvedli za del preje že v letošnjem letu.

Druga, predilnica v Gorici je ena najmodernejših predilnic v svetu. Zgrajena je bila pred dvema letoma. Ustanovljena je na osnovi združevanja kapitala s ciljem doseganja čimvečje profitne mere za lastnike kapitala. V Gorici je že pred leti obstajala močna predilniška industrija, katero pa so njeni lastniki, ko ni več prinašala profita zaprli. Stroje in opremo so razprodali, delavci pa so pač ostali brez dela.

Nova predilnica z 18.000 vreteni spada med srednje velika tovrstna podjetja. Proizvaja samo česano bombažno prejo Nm 50 in Nm 60. Zaradi tako ozkega asortimana seveda nima nobene prilagodljivosti trgu. Da si zagotovi stabilen trg prodaja svojo prejo v 15 držav po vsem svetu. Dnevna produkcija je 8.000 kg, kar znaša letno 2.800 ton. Proizvodnja teče 355 dni v letu, vendar je tudi teh 10 dni, ki ostanejo, izkoriščenih za opravila, ki jih med delom ni mogoče opraviti. Delo je v 4 in pol izmanskem ciklusu. Tako visoka izkoriščenost je potrebna zaradi drage strojne opreme. Zaposlujejo samo 83 delavcev, od tega jih je 12 v proizvodni režiji (vodenje, elektroniki, električarji, vzdrževalci), 3 delavci pa so v neproizvodni režiji. Za primerjavo od 1058 delavcev pri nas zaposlujejo v neproizvodni režiji 123 delavcev (kadrovske splošni sektor, komercialni in finančni sektor), v proizvodni režiji cca 190 delavcev (sektor vzdrževanja, vodenje proizvodnje, obratno vzdrževanje, laboratorij), preostalih 745 delavcev pa dela v proizvodnih oddelkih, pa še od teh jih je precej na neproduktivnih delovnih mestih (zbiralnica cev, poenterke itd). Letni prihodek znaša 18 milijard lir, od tega izdajajo za stroške delovne sile 2,5 milijarde lir, za amortizacijo 2,5 milijarde lir in za stroške energije 3,5 milijarde

lir. Profitna stopnja je od 3—0,05% V proizvodnji je uvedena najvišja stopnja avtomatizacije. Z optimalnim izborom surovin, opreme in standardizacijo proizvodnje dosega zanemarljivo število pretrgov na vseh fazah proizvodnje. Stroji v predpredilnici so švicarski (Rieter), v predilnici zahodnonemški (Zinser), previjalni stroji pa so japonski (Toyoda). Vsi predilni stroji so opremljeni z avtomatskimi snemalnimi napravami in direktno povezani z avtomatskimi previjalnimi stroji. Imajo tudi reciklažno linijo približno enakega sestava kot ja naša. Vse vodenje proizvodnje v pogledu produkcije in kvalitete se opravlja preko dveh računalniških sistemov. Eden je za predpredilnico, drugi za predilnico. Vsi stroji, kot tudi vsi odvodi in vretena so opremljeni z senzori, ki posredujejo v računalnike vse podatke o količinski produkciji, kvaliteti številu pretrgov, izkoriščenosti strojev itd. Vsa računalniška oprema in know how za spremljanje proizvodnje je švicarska (firma Uster). Embaliranje je popolnoma avtomatizirano. Embalirna linij je povezana z prodajo preko računalniške mreže. Sistem je skoraj enak kot ga uvajamo pri nas, s tem da je izvedba zaradi ozkega asortimana veliko enostavnejša.

Kot embalirno enoto uporabljajo paletne kartone. Sistem je podoben našemu.

Tovarna je zgrajena v eni etaži, razporeditev skladišč, proizvodnih linij, pretoki pomožnega materiala itd. so tako optimalno organizirani. Vratarsko čuvajske službe ni, odpiranje vrat je vodeno daljinsko. Gasilske službe nimajo, vsi prostori so opremljeni z javljalci dima, vgrajene imajo naprave za avtomatsko zapiranje požarnih vrat in avtomatske gasilne naprave. Seveda pa obstaja povezava z poklicnimi gasilci.

V primerjavi z našo predilnico proizvedejo letno na delavca 33,7 ton preje letno, pri nas samo 8,4 tone. To je 4x manj. Stroški za amortizacijo in energijo kot posredni kazalec stopnje avtomatizacije in modernosti opreme znaša kar 33,2% skupnega prihodka, pri nas pa le 9,9% (leto 86). Delež stroškov delovne sile, je posledica precej višjih plač delavcev.

Izredno visoka produktivnost je pogojena z visoko stopnjo avtomatizacije in modernostjo strojne opreme. Ker so vsi objekti in strojna oprema novi odpade velik del vzdrževanja. Zaradi ozkega asortimana in popolne standardizacije proizvodnje ni menjav nastavitvev strojev in kvalitet.

Vsi ti podatki nekako opravičujejo veliko razliko v produktivnosti, vendar pa k njej v veliki meri prispeva izredno racionalna organizacija dela, tako v proizvodnji kot tudi v spremljajočih službah, ki so tako skršene na minimum.

Ob vseh omenjenih podatkih so možne različne diskusije, našli bi tudi marsikaj, kar daje prednost naši predilnici.

Vsekakor pa nam ostaja jasna usmeritev v racionalizacijo dela in povečanje učinkovitosti v vseh segmentih naše tovarne. Pridobljena spoznanja nam bodo v pomoč pri nadaljnjem razvoju in potrjujejo koristnost takega strokovnega izpopolnjevanja, ki se ga pa strokovni delavci žal ob obilici tekočih problemov vse premalo poslužujemo.

Franc Lesjak

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta

PAVLETA PRAŠNIKARJA

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem za izrečeno sožalje in denarno pomoč, pevcem litijske Lipe za petje ob grobu ter vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti.
hči VIDA MARN

ZAHVALA

Ob izgubi mojega očeta

ALOJZA MUSTOVARJA

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem za denarno pomoč in izrečeno sožalje.

Vera Mustovar

ZAMRZOVALNO skrinjo, 210 l, prodam. Hinko Celestina (int. telefon 93).

ČESTITKA

Tovariš FRANCI GROM, vodja izmene v rezervi sukalnice je diplomiral na prvi stopnji organizacijsko-proizvodne usmeritve Visoke šole za organizacijo dela v Kranju.

Čestitamo!

Kje boste preživel dopust?

To vprašanje smo postavili na ključno izbranim našim delavcem, ki smo jih srečali na svojih delovnih mestih v tovarni. Preberite! Kolikor ljudi, toliko različnih načinov oddiha v teh vročih poletnih dneh.

ANTON POŽEK, obratovodja efektne sukalnice: »V prvih dneh avgusta bom z družino v Fažani v tovarniški prikolici.

Cela moja družina ima rada tak način letovanja predvsem zato, ker si dnevni red počitka krojiš sam. Ni nujno, da so dnevni obroki ob točno določeni uri, kot je to v domovih. V Fažani smo že letovali in nam je bilo zelo všeč. V kempu je veliko možnosti za rekreacijo. Sicer pa moram priznati, da se z ženo odločava za dopust na morju bolj zaradi otrok.«

ZORICA OLIVEROVIČ, predica na OE strojih: »Zaradi pomanjkanja delavk na OE strojih še danes ne vem, kdaj bom lahko koristila dopust. Ker imam šoloobveznega otroka, ga bom vsekakor v času šolskih počitnic. Letos se z možem nisva odločila za letovanje na morju, toda bova odšla k njegovim staršem v Doboj. Tam imamo skupaj z očetom lastno hišo. Med dopustom bom tako več ali manj opravljala gospodinjska dela, pomagala pa bova tudi staršem na manjši kmetiji. V našem počitniškem domu v Novigradu sem že večkrat letovala. Všeč mi je bilo. Žal mi je, da otroka letos ne bosta na morju.«

JOŽEFA ZUPANČIČ, pomožna delavka v rezervi predilnice: »Letošnje poletje bomo za teden dni odpotovali na morje, teden dni pa na Gorenjsko. Že več let letujemo v Fiesi, kjer ima IMP Ljubljana, tu je namreč zaposlen

mož, svoj počitniški dom. Ta dom je izredno lepo urejen. Vsaka garsonjera ima tudi svoje sanitarije in kopalnico. Sicer pa je letovanje za našo družino še enkrat dražje kot v Novigradu. Izkoristili bomo tudi letovanje preko Predilnice. Prvič letos smo se odločili za Gozd Martuljek. Lani smo bili 10 dni na morju in 7 dni v Čateških Toplicah. Kapanja in sončenja je bilo preveč.

Zato sva se z možem odločila drugače. V Gozd Martuljku so menda izredno lepe možnosti za sprehode v naravo. Tako so pripovedovali tisti, ki so že bili.«

JOŽEFA BALANT, predica: »Z družino bom odšla za 14 dni v Šentvid pri Stični, na možev dom. Tam preurejamo hišo, tako bo moj dopust bolj delaven. Za veselje otrok, pase bomo dan

Z naše plaže v Novigradu.

Kako smo preživel dopust?

Pričela je glavna poletna sezona in mnogo nas bo prežvelo del dopusta v drugem kraju. Večina ob morski obali, drugi zopet na Gorenjskem ali pa v toplicah. Doživetja bodo vsekakor pestra. Seznanimo z zanimivostmi tudi ostale sodelavce. Treba si je le vzeti čas in prijeti za svinčnik. Če pa priložite še fotografijo, bo članek še zanimivejši. Najboljše prispevke bomo objavili v našem glasilu in seveda primerno honorirali. Z akcijo zaključujemo 31. 8. 1987.

ali dva odpeljali tudi na kovanje v Dolenjske Toplice. Že drugič letos ne bomo letovali na morju. Če ne bi imeli svojega koticika na Dolenjskem, bi se verjetno odločili za drugačen dopust. Tako pa sta tudi otroka rada na domačiji, posebno navdušen je 7 letni sin, ki si nadvse želi, da bi kupili svojega konja.«

BRANKA KAPLJA, vlagalka preje v sukalnici: »S štiričlansko družino grem v Novigrad na 10 dnevno letovanje.

Sinova sta stara tri leta in pol ter mlajši leto in pol. Starejši sin ima lažjo obliko bronhitisa, tako, da mu bo morje koristilo. Mlajši pa bo letos prvič na morju. Naš dom v Novigradu je lepo urejen in tudi primeren za letovanje manjših otrok. S hrano sem vedno zadovoljna tako, da ne razumem tistih, ki imajo vedno kakšne pripombe. Ker nimamo svojega avtomobila se bomo odpeljali z avtobusom. Mislim, da ne bo prenaporno, saj pripelje avtobus skoraj pred prag našega doma. Še nekaj! Bolje bi bilo, da bi regres prejeli tik pred dopustom, tako pa ga večina porabi za drug namen.«

FRANC CERAR, viličarist: »Večji del dopusta bom prežvel doma, ker ga navadno ne vzamem več dni skupaj, ker ti ga potem prehitro zmanjka. Delal in pomagal bom na kmetiji ob večjih opravilih. Če bo možnost, bom šel tudi za kakšen dan na morje s prijatelji. Ker še nimam družine, se lahko odločim za takšen način počitka, sicer pa bi se moral odločiti drugače. Ne, v naš počitniški dom ne bom šel, ker je premalo zabave. Raje grem tja, kjer srečam čim manj poznanih ljudi.«

Res različno nameravajo naši sogovorniki preživeti poletne dni. Kako jih boste prežveli vi? Preberite v tej številki naš razpis. »Kako smo prežveli dopust?« in nam pišite. Vsekakor vam vsem želimo, da čimlepeše!

V. B.

Delavske športne igre Krušika v Valjevu

Odzvali smo se vabilu pobratene DO Krušik — TOZD Tekstilne mašine in sodelovali na športnih igrah s pravim imenom — 29. radnički športski susreti »Bratstvo jedinstvo« Valjevo 87.

Igre so potekale od 11. do 14. junija v Valjevu na športnih objektih tovarne. Iger se je udeležilo 11 delovnih organizacij iz vseh republik in pokrajin Jugoslavije. Litijani smo bili edini predstavniki naše republike.

Odšli smo v prepričanju, da bodo igre slabo oziroma skromno organizirane, saj nismo dobili nobenih pismenih pravil, kakršnih koli informacij, razen telefonski razgovor in dvakratno povabilo preko telesa, ker na prvega nismo odgovorili. Seveda smo mišljenje o slabi organizaciji spremenili že na sami otvoritvi iger, ki je bila zelo

slavna, s podobnim protokolom, kot jih imajo večja tekmovanja (mimohod tekmovalcev, izobešanje zastave iger, slavnostni govor, kulturni program).

Te igre potekajo vsako leto in imajo pet stalnih udeležencev, ki to prireditelj organizirajo v svojem kraju. Letošnjih iger so se udeležili:

Stalni udeleženci: »Sodaso« Tuzla iz SR Bosne in Hercegovine, »Zorka« Šabac iz SR Srbije, »Viskoza« Loznica iz SR Srbije, »Boris Kidrič« Lukavac iz SR Bosne in Hercegovine, »Krušik« Valjevo iz SR Srbije.

Vabljeni gosti: »Predilnica Litija« iz SR Slovenije, »Alatnica« Đevdželija iz SR Makedonije, »Utva« Pančevo iz SAP Vojvodina, »Trepča« Gnjilane — SAP Kosovo, »4. novembra« Mokovac — SR Črna Gora, »Vlado Bagat« Zadar — SR Hrvatska.

Osnovni namen teh iger je, kar je poudaril tudi otvoritelj in organizator, medsebojno spoznavanje in spoprijateljstvo in nadaljni razvoj bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti, še posebej v teh težkih časih gospodarske krize, ki kalijo tudi mednarodne odnose, zato so te igre še pomembnejše. Organizator je posebej poudaril, da so bile te igre velikokrat in tudi tokrat v veliki dilemi organiziranja, vendar so se obdržale le zaradi osnovnega namena.

Predsednik sindikata SOUR Krušika tov. Zoran Pavičević je še posebej poudaril, da je ekipa Predilnice vzorna, vzgled drugim v osnovnem smislu tekmovanja.

Z rezultati tekmovanja, ki smo jih dosegli, se je moremo ravno pohvaliti. Pri tem je potrebno povedati, kar vemo vsi, da se mi s športno ukvarjamo rekreativno, vsi ostali udeleženci pa so imeli ekipe, ki redno nastopajo v raznih ligaških tekmovanjih, tudi na zvezni ravni. Najbolje so se uvrstili tekmovalci namiznega tenisa, ki so se uvrstili na 4. mesto od desetih ekip, šahisti na 9. mesto od enajstih ekip, nogometaši pa na zadnje, 10. mesto, kjer pa je bila tudi

konkurenca najhujša.

Gotovo so bile te igre za nas neka nova izkušnja, saj smo se jih udeležili prvič. Tekmovalno gotovo tudi v bodoče, seveda, če se bomo sploh še kdaj udeležili, ne bi dosegli kakšnih vidnejših uvrstitev, tudi če bi se okreplili z najboljšimi v ožji okolici. Z malo več taktike, kot se športno to reče, bi tudi s to ekipo letos lahko dosegli več. Seveda smo se svojih sposobnosti zavedali že prej, zato smo se toliko bolj usmerili v osnovni namen tega športnega srečanja.

Želja vseh nas je bila ista, da bi doživeli še kaj takega.

Janez Hauptman

NAGRADNA KRIŽANKA

	1	2	3	4	5	6
7						
8					9	
10		11		12		
	13		14			
		15				
	16					
17					18	
19				20		21
22			23		24	
25		26		27		
28						

VODORAVNO: 1. semensko vlakno, 7. delavka v predilnici, 8. avtomobilska oznaka Sarajeva, 9. okrajšava za element, 10. hrv. industrija nafte, 12. Zevsova hči, 13. v celoti, vse skupaj (franc.), 15. Mojzesov brat, 16. stoj!, 17. želodec (srbohrv.), 19. Prešernova pesnitev, 20. prha, 22. veznik, 23. tona, 24. radij, 25. ganski politik, 28. instrument iz družine trobil.

NAVPIČNO: 1. Ime nogometaša Oblaka, 2. oznaka vrste naše preje, 3. mladinska delovna brigada, 4. avtomobilska oznaka Bihača, 5. topilo za maščobe in lake, 6. kraj v Savinjski dolini, 7. družina zveri, 11. kdor se ukvarja z anatomijo, 12. pristaš alopattije 14. element temne rdečerjave barve, 16. ime atleta Lorgerja, 17. vrsta tropskih plazilcev, 18. pomožni duhovnik, 21. prastara igra na igralni deski, 23. riba, zelo podobna skuši, 26. enaka soglasnika, 27. osebni zaimek.

Električno striženje žive meje, tokrat s pomočjo agregata je v nekaj urah polepšalo okolico naše tovarne.

PREDILEC

Izhaja enkrat mesečno. Izdajajo ga delavci Predilnice Litija. Clani uredništva: Branko Bizjak (glavni in odgovorni urednik), dipl. ing. Mirko Dolinšek, Martina Kralj, Vinko Keržan in dipl. ing. Andrej Štrifof. Fotografije: Branko Bizjak in Marijan Sušteršič. Številka telefona: (061) 881-411 int. (76). List dobijo člani delovne organizacije in upokojenci brezplačno na dom. Priprava za tisk: DIC-TOZD Grafika Novo mesto. Tisk: Aleksander Jovanovič, Litija. Naklada: 1700 izvodov.

Rešeno križanko oddajte najkasneje do 25. julija 1987 v skrinjico Litijskega predilca ali pošljite na uredništvo. Ne pozabite napisati svoje ime in priimek ter točen naslov. Nagrajene bodo tri izžrebane in pravilno rešene križanke. Nagrade: 1500.—, 1000.— in 700.— din.

Izžrebali smo tri pravilno rešene križanke iz 11. številke Litijskega predilca.

Nagrade prejmejo: 1. Nataša in Klemen Učakar, Ponoviška 9 Litija — 1.500 din, 2. Jera Domadenik, upokojenka CKS 3 Litija — 1.000 din in 3. Joža Zupančič, KSS — 700 din.

Dežurne prodajalne ob sobotah v Litiji v II. polletju 1978

Prodajalna	Julij			Avgust				September			Oktober				November			December									
	11.	18.	25.	1.	8.	15.	22.	29.	5.	12.	19.	26.	3.	10.	17.	24.	31.	7.	14.	21.	28.	5.	12.	19.	26.	31.	
Emona, Prehrana SP pri banki, Mercator	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-
SP Graška Dobrava, Mercator SP, Centromerkur	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-
SP, Rozmanov trg, Mercator KZ Litija (pri cerkvi)	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	X	-	-	

Opomba: X pomeni dežurni prodajalni (prodajalni sta odprti do 18,00 ure).